

Osnova kurzu pro geoprůvodce

Národní geopark Ralsko

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

Osnova kurzu

co všechno je součástí kurzu

Geologie Národního geoparku Ralsko

- Geomorfologie
- Pískovcový reliéf – vznik, procesy
- Paleontologie
- Vulkanismus, polzenity
- Těžba čediče, pískovce a železné rudy
- Geologická mapa geoparku
- Geotopy v geoparku

Přírodní bohatství Národního geoparku Ralsko

- Voda v krajině
- Významné biotopy Geoparku Ralsko
- Chráněné oblasti – CHKO, NATURA 2000 ad.
- Lesní hospodaření

Kulturní bohatství Národního geoparku Ralsko

- Vývoj osídlení oblasti do 20. století
- Fenomén zaniklých obcí
- Vojenská historie

Turistika a cestovní ruch v Národním geoparku Ralsko

- Destinační management Máchův kraj, produktové řady
- Informační centra
- Hlavní turistické cíle, turistická nabídka

Koncept geoparků

- Vymezení geoparku
- Geoparky v ČR a ve světě
- Národní geopark Ralsko – historie, aktivity

Geoturismus

- Šetrná turistika a geoturismus
- Geoturistika v Národním geoparku Ralsko

Metodika průvodcování

- Interpretace místního dědictví
- Příprava interpretačního výkladu

Tvorba vlastní trasy

- Práce s mapou, pohyb v terénu
- Tvorba trasy
- Vyhodnocení a zpětná vazba

Vzdělávací cíle kurzu

aneb co musíte umět jako minimum

Geologie Národního geoparku Ralsko

- Dokáže popsat základní rysy geomorfologie geoparku a jeho blízkého okolí (souvislosti)
- Dokáže vysvětlit vznik pískovcového reliéfu (makro, mikro)
- Dokáže vysvětlit, jaké vulkanické procesy v geoparku probíhaly
- Dokáže vysvětlit pojem polzenity
- Dokáže vysvětlit, jak probíhala těžba železné rudy a původ železné rudy
- Dokáže stručně vysvětlit těžbu dalších surovin – uran, pískovec, čedič
- Poznává základní horniny geoparku
- Zná geologickou mapu a umí se orientovat v základních informacích, které poskytuje
- Ví, že existuje databáze geotopů Geoparku Ralsko, a umí s ní pracovat
- Zná 10 hlavních geotopů Geoparku Ralsko a dokáže je stručně představit

Přírodní bohatství Národního geoparku Ralsko

- Dokáže poznat významné biotopy v terénu
- Zná konkrétní příklady biotopů v geoparku
- Dokáže vysvětlit význam vody v krajině a biotopů na ni vázaných
- Ví, co je CHKO Kokořínsko-Máchův kraj, a jaká je jeho role a vztah vůči geoparku
- Zná hlavní maloplošná chráněná území v geoparku
- Ví, co znamenají pojmy Lesnický park Bezděz, Vojenské lesy, Obora Židlov, NATURA 2000

Kulturní bohatství Národního geoparku Ralsko

- Má přehled o vývoji osídlení ve zdejších kraji
- Dokáže vysvětlit fenomén zaniklých obcí v Ralsku
- Zná alespoň 2 příklady zaniklých obcí – minimálně Jabloneček
- Má přehled o vojenské minulosti Ralska
- Dokáže podat informaci o bývalém letišti Hradčany

Vzdělávací cíle kurzu

aneb co musíte umět jako minimum

Turistika a cestovní ruch v Národním geoparku Ralsko

- Ví, co je Destinační management Máchova kraje, a má základní přehled o jeho poslání a vztahu ke geoparku
- Ví, jaká informační centra jsou v geoparku nebo v jeho blízkém okolí
- Má přehled o turistických cílech v geoparku a o další turistické nabídce (pěší, cyklo, vodáctví, vodní sporty ad.)
- Dokáže poradit návštěvníkům, jak se na místa v geoparku nejlépe dostat autem nebo veřejnou dopravou

Koncept geoparků

- Zná definici geoparků a obsah Charty geoparků
- Zná úlohu Rady národních geoparků ČR a ostatní geoparky v ČR
- Zná pojem Globální síť geoparků a značka UNESCO
- Dokáže vysvětlit, co je Geopark Ralsko, jaké jsou jeho aktivity
- Zná a umí používat logo geoparku

Geoturismus

- Zná základní principy šetrné turistiky
- Zná pojem geoturismus a praktické příklady
- Zná různé nástroje pro prezentaci geologického bohatství (geostezky atd.) v geoparku a dokáže o nich návštěvníkům podat informaci
- Zná roli geoprůvodce a dokáže reprezentovat Národní geopark Ralsko

Metodika průvodcování

- Umí připravit exkurzi dle zásad dobré interpretace
- Umí uplatnit prvky zážitkové pedagogiky v programech

Tvorba vlastní trasy

- Dokáže pracovat s mapou a zorientovat se v terénu
- Má základní fyzické i psychické předpoklady pro pohyb v terénu
- Dokáže si připravit a zrealizovat vlastní průvodcovský program
- Dokáže přizpůsobit program fyzické kondici účastníků, věkové struktuře a dalším specifikům cílové skupiny
- Dokáže použít různé metody pro získání zpětné vazby od účastníků

Časový harmonogram

aneb jak to bude časově

I. Workshop – 11.-13.6. 2021

- Téma: Přírodní bohatství Národního geoparku Ralsko
- Program začíná v pátek v 16.00 a končí v neděli ve 14 hod

II. Workshop – 16.-18.7.2021

- Téma: Metodika průvodcování
- Program začíná v pátek v 16.00 a končí v neděli ve 14 hod

III. Workshop – srpen

- Téma: modelová exkurze v UNESCO Geoparku Muskauer Faltenbogen
- Jednodenní akce, pojedeme společným autobusem

Dobrovolné aktivity

- Exkurze a akce Geoparku Ralsko v průběhu května-srpna
- Cykloprojížďka po zaniklých obcích

Samostudium

- Témata, která se neproberou na víkendech, jsou určena pro samostudium.
- Každý účastník bude mít přístup do sekce <https://www.visitralsko.com/georanger/>, kde jsou ke stažení skripta pro průvodce a další materiály

Vlastní práce

- Každý účastník má za úkol připravit vlastní trasu na základě zadání, které obdrží na prvním víkendu.

Obsah workshopů

aneb co se všechno dozvíte

Obsahová náplň I. workshopu

- Celý víkend bude probíhat v terénu
- Probíraná témata:
  - Geoturistika v Geoparku Ralsko
  - Geologická mapa Geoparku Ralsko
  - Práce s mapou
  - Geomorfologie
  - Vulkanismus, polzenity
  - Pískovcový reliéf, paleontologie – terénní výzkum
  - Těžba železné rudy, uranu, pískovce, čediče
  - Biotop rybník a rašeliniště, voda v krajině – terénní výzkum
  - Biotopy květnatá bučina, reliktní bory, kulturní borové lesy
  - Zaniklé obce
  - Koncept geoparků
  - Zadáání vlastní práce
- Lektorské zajištění: Dominik Rubáš, Jan Mertlík, Petr Mužák, Lenka Mrázová, Renata Franclová, Jaroslava Formanová

Obsahová náplň II. workshopu

- Víkend bude probíhat částečně v terénu
- Probíraná témata:
  - Interpretace místního dědictví
  - Příprava výkladu průvodce
  - Praktický nácvik ve skupinách i samostatně
  - Interpretační trojúhelník
  - Zážitková pedagogika
  - Zpětná vazba
- Lektorské zajištění: SIMID - Lad'a Špaček

Obsahová náplň III. workshopu

- Jednodenní exkurze do UNESCO Geoparku Muskauer Faltenbogen
- Modelová exkurze s průvodcem
- Seznámení s fungováním geoprůvodců a geoparku

Závěrečné zkoušky

aneb jak získat certifikát geoprůvodce

① Vlastní práce – příprava vlastní trasy

- Forma: Popis trasy – téma, hlavní sdělení, vymezení cílových skupin, vymezení jednotlivých zastavení a zpracování pro ně „interpretační tabulky“, získání zpětné vazby, časový rámeček.
- Zaslání práce ve formátu word / pdf do **30.8.2021**, práce bude opatřena komentáři lektorů před ústní obhajobou

② Terénní zkouška

- Časová dotace: 1 den, sobota v **září**
- Forma:
  - v rámci trasy v okolí Děvín – Schächtenstein - Stohánek prezentovat 1-2 zastavení v časovém rozmezí 30 min, téma dle vlastního výběru
  - práce s mapou

③ Ústní zkouška

- Časová dotace: cca 40 min na každého, odpoledne v pátek, během **září/ říjen**
- Forma:
  - obhajoba práce – představení vlastní trasy
  - znalostní pohovor dle jednotlivých témat

Certifikovaný geoprůvodce aneb další spolupráce s Národním geoparkem Ralsko

- Úspěšní účastníci obdrží certifikát geoprůvodce Národního geoparku Ralsko a průvodcovské tričko
- Každý účastník si v rámci kurzu připraví jednu trasu, kterou bude moci provádět po skončení školení
- Případně bude pracovat na rozšíření počtu tras, kde je schopen fungovat jako průvodce
- Naším cílem je spolupracovat dlouhodobě se skupinou geoprůvodců na základě dohod o provedení práce nebo fakturace.
- Geopark bude zajišťovat propagaci exkurze a komunikaci s účastníky a bude vyhlašovat nejlépe pravidelné termíny exkurzí v průběhu roku. V letních měsících může být frekvence poměrně hustá a zasáhnout turisty v centrech v okolí Máchova jezera a Hamru na Jezeře.